

Javaslat a
„A győri Vaskakas és legendája”
Győri Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

A blue ink handwritten signature, which appears to be "Szeles Szabolcs", written over a horizontal dotted line.

Szeles Szabolcs

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának alpolgármestere

Győr, 2021. május 5.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó személy neve: *Szeles Szabolcs alpolgármester*
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: *Szeles Szabolcs*
Levelezési cím: *9021 Győr, Városház tér 1.*
Telefonszám: *0696/500-288*
E-mail cím: *szeles.szabolcs@gyor-ph.hu*

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: *A győri Vaskakas és legendája.*
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:¹:

kulturális örökség

a szakterületi besorolás indokolása:

A győri vaskakas, mint tárgyi emlék és a hozzá fűződő legenda Győr történetének egyik legfontosabb epizódjához kötődik. A szélkakast, amelyet ereklyeként őriztek a győri polgárok, a későbbiekben az országcímerből ismert kettős kereszttel és egy félholddal egészítették ki. A város kulturális életének meghatározó részét képező vaskakas ma a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum helytörténeti gyűjteményének féltve őrzött kincse.

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- igen
amely nemzetiség:²
- nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum helytörténeti gyűjteménye.

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- települési
- tájegységi
- ágazati

amely értéktár neve: *Győri Értéktár*

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

---

¹ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

² Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

A hódítás korában Győr az ún. tizenöt éves háború során került három és fél évre török uralom alá. A háború kitörésének az volt az oka, hogy Hasszán boszniai basának Sziszeket ostromló seregét az egyesült magyar, stájer és krajnai hadak szétverték. A törökök ezt ürügyül használták fel a béke felbontására, a vén Szinán pasa pedig elérkezettnek látta az időt, hogy ismét elnyerve a szerdánságot, rablóhadjáratot indítson végváraink ellen. Hódításainak iránya Győr volt, mely abban az időben az ország egyik legerősebb és legkorszerűbb végvárának számított. 1594. szeptember 29-én a vár védője, Hardegg Ferdinánd békés elvonulás feltételével átadta a jól felszerelt várat Szinán pasának. Ezek után a törökök a Duna-vagy más néven Vízi-kapu tornyára szélkakast helyeztek el, és elbizakodottságukban azt mondták, hogy a keresztények Győrt majd akkor foglalják vissza, amikor ez a kakas megszólal. Az éveken át megszállva tartott erődvárost 1598. március 28-áról 29-ére virradó éjszaka foglalták vissza egy rajtaütéssel az Adolf von Schwarzenberg és Pálffy Miklós vezette keresztény hadak. A legenda szerint e fényes haditett során egy magyar katona felkúszott az épületre, és kukorékolva jelezte, hogy új nap virrad a városra. A monda később bővült, színesedett, ahogy a jelvény változott. A kakas alá ugyanis idővel kettőskeresztet és holdsarlót illesztettek, mely megragadta a nép képzeletét és kibővítette a mondát azzal, hogy a török a vár visszavételét a félhold megteléséhez is kötötte. A vaskakas ma a győri múzeum helytörténeti gyűjteményének féltve őrzött kincse, Győr város egyik jelképe.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

A győri vaskakas, mint tárgyi emlék és a hozzá fűződő legenda Győr történetének egyik meghatározó darabja, amely évszázadok óta szerves részét képezi a város kulturális, történeti életének.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

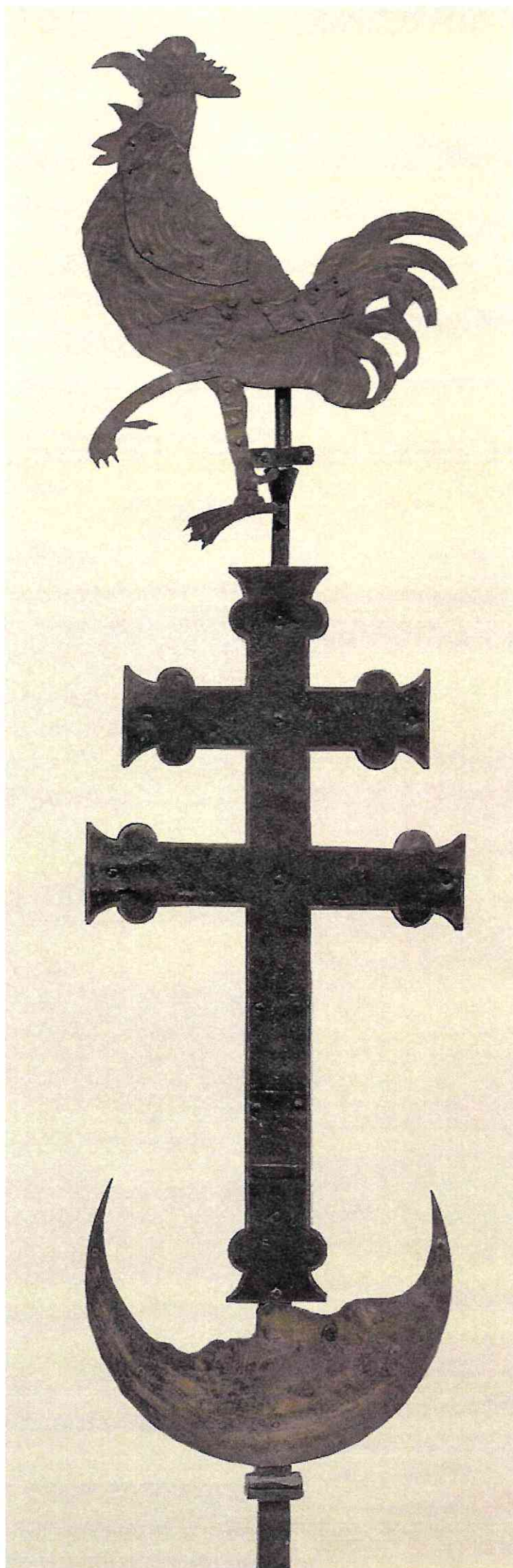
Uzsoki András: A győri "vaskakas" jelvény és a hozzáfűződő monda kialakulásának története. Arrabona 3/1961. 57-78.p.

Mohi Antal: Győr eleste és visszavétele 1594-1598. Győregyházmegye sajtója, Győr, 1913.

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: -

III. MELLÉKLETEK

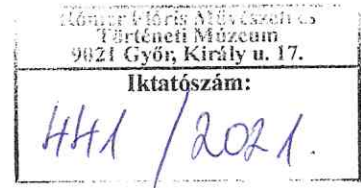
1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés m) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

székhely 9021 Győr, Király u. 17.
postacím 9002 Győr, Pf. 693
telefon +36 96 322 695
www.romer.hu

RÓMER FLÓRIS
Művészeti és Történeti
Múzeum
nyitott színes eleven

Győri Értéktár Bizottság

Szeles Szabolcs
alpolgármester

Győr Megyei Jogú Város
Polgármesteri Hivatal
Győr
Városház tér 1.
9021

Támogatói nyilatkozat

Alulírott Székely Zoltán, a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum (9021 Győr, Király u. 17.) képviselőjében támogatom az alábbi kulturális érték felvételét a győri települési értéktárba:

- a győri Vaskakas és legendája

A győri vaskakas, mint tárgyi emlék és a hozzá fűződő legenda Győr történetének egyik legfontosabb epizódjához kötődik. Az 1594-ben az oszmánok által elfoglalt és közel négy esztendőn át megszállva tartott erődvárost 1598. március 28-áról 29-ére virradó éjszaka foglalták vissza egy rajtaütéssel az Adolf von Schwarzenberg és Pálffy Miklós vezette keresztény hadak. E fényes haditetthez kötődik a monda, mely szerint a török várparancsnok egy szélkakast állíttatott a Vizi-kapu feletti kéjlak tetejére, mondván, akkor lesz Győr ismét keresztény, ha a vaskakas megszólal. Erre a visszafoglaláskor sor is került, mert egy magyar katona felkúszott az épületre és kukorékolva jelezte, hogy új nap virrad a városra. A szélkakast, amelyet ereklyeként őrizte a győri polgárok, a későbbiekben az országcímerből ismert kettős keresztrel és egy félholddal egészítették ki. A vaskakas ma a győri múzeum helytörténeti gyűjteményének féltve őrzött kincse, Győr város egyik jelképe.

2021. május 4.

Székely Zoltán

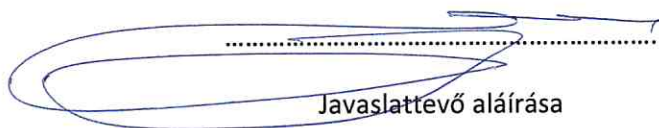
múzeumigazgató

Hozzájáruló nyilatkozat

Alulírott Szeles Szabolcs Győr Megyei Jogú Város alpolgármestere hozzájárulok az általam benyújtott javaslatban megadott adatok kezeléséhez, továbbá a benyújtott teljes dokumentáció, a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználásához.

Továbbá nyilatkozom, hogy a nem saját készítésű dokumentumok tekintetében az adott dokumentum tulajdonosa hozzájárult a térítésmentes szabad felhasználáshoz, mely magában foglalja a nyilvánosságra hozatalt a helyi értékek adminisztrációja, archiválása és népszerűsítése érdekében.

Győr, 2021. május 5.

Javaslattevő aláírása